

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Alternativy zajištění technických služeb v obci

Alternatives to Provision of Municipal Technical Services

Student:

Jaromír Rychtář

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Eliška Skřidlovská

Ostrava 2014

Zadání bakalářské práce

Student: **Jaromír Rychtář**
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6202R055 Veřejná ekonomika a správa
Specializace: 02 Veřejná ekonomika a správa
Téma: **Alternativy zajištění technických služeb v obci**
Alternatives to Provision of Municipal Technical Services

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
  2. Veřejné služby v obcích
  3. Analýza možností zajištění technických služeb v obci
  4. Zhodnocení alternativ zabezpečení technických služeb v obci
  5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy - teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
- PEKOVÁ, J., J. PILNÝ a M. JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.
- HALÁSEK, Dušan. *Standardizace veřejných služeb*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2004. 152 s. ISBN 80-248-0685-1.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Eliška Skřídlovská**

Datum zadání: 22.11.2013

Datum odevzdání: 09.05.2014

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

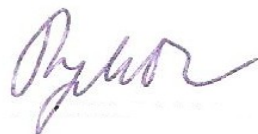

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně příloh, vypracoval samostatně.

V Ostravě dne 9. května 2014

.....
Jaromír Rychtář

Obsah

1	Úvod.....	6
2	Alternativy zajištění technických služeb v obci.....	7
2.1	Předpoklady fungování územní samosprávy	7
2.2	Povinnosti obce.....	7
2.2.1	Samostatná působnost	8
2.2.2	Přenesená působnost	8
2.3	Majetek územní samosprávy	8
2.4	Charakteristika veřejných statků	10
2.4.1	Čisté veřejné statky	10
2.4.2	Směšené veřejné statky	10
2.5	Zdroje financování veřejných statků	10
2.6	Financování veřejných statků	11
2.7	Organizace a podniky zřizované územní samosprávou.....	11
2.8	Neziskové organizace	12
2.8.1	Organizační složky	13
2.8.2	Příspěvkové organizace	13
2.8.3	Obecně prospěšná společnost.....	14
2.9	Obchodní společnosti	15
2.9.1	Akciová společnost	15
2.9.2	Společnost s ručením omezeným	16
3	Představení společnosti Technické služby Opava, s. r. o.	18
3.1	Základní údaje	18
3.2	Historie společnosti	19
3.3	Vztahy s vlastníkem.....	19
3.4	Mandátní smlouva se Statutárním městem Opava	20
3.5	Veřejné zakázky	21
3.6	Funkční a kompetenční struktura společnosti	21
3.7	Provozovny	24
3.7.1	Doprava	25

3.7.2	Čistota města	25
3.7.3	Správa hřbitovů	26
3.7.4	Rekreačně-hygienické služby	26
3.7.5	Odvoz domovního odpadu	27
3.7.6	Veřejné osvětlení	27
3.7.7	Zahradnictví	28
3.7.8	Údržba	28
3.7.9	Komunikace	29
3.8	Seznam státních a krajských silnic na území Statutárního města Opavy	33
3.9	Hospodaření Technických služeb Opava, s. r. o.	35
4	Zhodnocení alternativ technických služeb v obci	39
5	Závěr	44

1 Úvod

Technické služby zauímají důležité postavení při správě a údržbě města či obce. Jejich činnost vede k lepšímu dojmu celého města, jelikož jejich hlavní činností je péče o majetek města a uspokojení potřeb občanů na území města. Činnosti, které technické služby vykonávají, spoívají v údržbě komunikací, zajištění veřejného osvětlení, správě hřbitovů, péče o veřejnou zeleň, nakládání s odpady a spousta dalších činností.

Bakalářská práce se skládá z úvodu, tří kapitol a závěru. Jednotlivé kapitoly jsou dále členěny na podkapitoly.

První kapitola obsahuje teoretické vymezení pojmů souvisejících s provozováním technických služeb v obci. Nachází se zde pojmy, které nastiňují povinnosti při správě obce, dále jsou uvedeny služby, které musí zabezpečovat provozovatelé při správě a provozování obecního majetku. Jsou zde také představeny podniky a organizace, jejichž prostřednictvím jsou zajištěny další činnosti a služby. Kapitola byla vytvořena na základě odborné literatury a příslušných zákonů souvisejících s danou problematikou.

Druhá kapitola je prakticky zaměřena na konkrétní organizaci, kterou představují Technické služby Opava, s. r. o. V této kapitole jsou uvedeny základní informace o společnosti, jako je historie společnosti, funkční a kompetenční struktura společnosti, vztahy a vazby s vlastníkem, mandátní smlouva se Statutárním městem Opava, veřejné zakázky. Dále je představeno devět provozoven, které jsou součástí Technických služeb Opava, s. r. o. a hospodaření společnosti v letech 2008 až 2012. Kapitola je zpracována na základě informací a podkladů, dostupných na internetových stránkách společnosti a interních zdrojů společnosti, poskytnutých provozně – ekonomickým náměstkem společnosti.

Poslední kapitola obsahuje porovnání jednotlivých hospodářsko-právních forem, kterými mohou být zajišťovány technické služby v obci.

Cílem práce je na příkladu Technických služeb Opava, s. r. o. zhodnotit, zda je tato forma provozování technických služeb vhodnou hospodářsko-právní formou při zajišťování služeb pro obce.

Při vypracování práce byla použita metoda kooperace, sloužící k porovnání forem technických služeb v obci.

2 Alternativy zajištění technických služeb v obci

V této kapitole budou vysvětleny jednotlivé teoretické pojmy, o kterých je nutné vědět v souvislosti se zajištěním Technických služeb v obci. Jsou zde také pojmy, které nám přiblíží povinnosti při správě obce, dále si uvedeme služby, které zabezpečují vlastníci majetku a v neposlední řadě si charakterizujeme podniky a organizace, které tyto povinnosti uskutečňují.

2.1 Předpoklady fungování územní samosprávy

Pro úspěšné plnění funkcí (samosprávní i přenesené) musí územní samospráva vytvořit nezbytné předpoklady. Ty jsou rozděleny do dvou skupin:

1. **skupina** - Legislativní předpoklady představují důležitost zákonů, na základě kterých se upravuje vznik a postavení jednotlivých článků územní samosprávy, jejich působnost, pravomoci, ale i odpovědnost. Legislativa upravuje organizaci a vnitřní členění územní samosprávy, vymezuje funkce územní samosprávy, dále charakterizuje vzájemné vztahy mezi státem a územní samosprávou i vztahy uvnitř víceúrovňové územní samosprávy a kompetence jednotlivých článků veřejné správy.
2. **skupina** - Ekonomické předpoklady umožňující územní samosprávě na základě finanční autonomie hospodařit. Mezi důležité ekonomické předpoklady můžeme zařadit vlastnictví majetku a právo s ním hospodařit, možnost dosáhnout na základě svého rozhodnutí vlastní finanční prostředky a sestavování vlastního rozpočtu. [2]

2.2 Povinnosti obce

V souvislosti s povinnostmi obce je třeba vycházet ze zákona o obcích, který přesně ukládá jaká povinnost je obcím svěřena. Pro určení jednotlivých povinností se musí nejdříve rozlišit, jakou funkci plní daná obec. U obcí je nutno rozlišit dvě funkce a to vlastní samosprávnou funkci (samostatná působnost) a přenesenou funkci (přenesená působnost).

Územní samospráva má povinnost:

- zvelebovat vlastní majetek,
- zabezpečovat veřejné statky pro své občany,
- respektovat požadavek maximální hospodárnosti a efektivnosti,

- koordinovat činnost ekonomických subjektů,
- rozvíjet vztahy s jinými obcemi,
- zajistit ochranu krajiny a životního prostředí,
- koordinovat činnost a rozvoj obcí a měst,
- spolupracovat se státem. [2]

2.2.1 Samostatná působnost

V rámci samostatné působnosti se obec zabývá záležitostmi, které jsou v zájmu občanů a obce. Obec v samostatné působnosti pečuje o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů na území obce. Dochází především k uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, výchovy a vzdělání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku. Obce mohou zakládat a zřizovat právnické osoby, organizační složky obce a obecní policii. Pokud se v obci vyznaným způsobem nějaká fyzická osoba zaslouží o rozvoj obce, může obec udělit čestné občanství, které uděluje držiteli čestného občanství právo, vyjadřovat se na zasedání zastupitelstva obce. [5]

Při hospodaření obce musí být majetek využíván tak, aby vždy docházelo k jeho ochraně před zneužitím a poškozováním. V případě, že dojde ke škodě na obecním majetku, má obec právo na náhradu škody. Obec nesmí ručit za závazky fyzických a právnických osob, kromě závazků, kdy je sepsána smlouva o úvěru a konkrétní peněžní prostředky jsou investovány do vlastních nemovitostí obce nebo jsou určeny na investici spojenou s finanční podporou ze státního rozpočtu. [5]

2.2.2 Přenesená působnost

Přenesenou působnost vykonávají orgány obce ve správním obvodu obce. Obec získává ze státního rozpočtu příspěvek na výkon přenesené působnosti. V přenesené působnosti vydává obce nařízení obce a může také uzavřít veřejnoprávní smlouvu, kdy obec vykonává přenesenou působnost i pro jiné obce, které jsou součástí veřejnoprávní smlouvy. Veřejnoprávní smlouva podléhá souhlasu krajského úřadu. [5]

2.3 Majetek územní samosprávy

Pro pojem majetek se často používají označení bohatství, které je vyjadřováno určitou hodnotou nebo také označení vlastnictví, zajišťující právo vlastníka majetku disponovat se svým majetkem podle svého uvážení. Do majetku obce se řadí různé druhy nemovitého majetku (lesy, stavby, půda, vodní plochy) a movitého majetku (stroje a zařízení

v municipálních organizacích a podnicích). O využívání majetku rozhodují volené orgány územní samosprávy, které mají odpovědnost ke svým občanům za hospodaření s daným majetkem. Pomocí majetku územní samosprávy dochází k zabezpečování veřejných statků. Nakládá-li však územní samospráva se svým nepotřebným majetkem hospodárně, může získat další příjmy do svého rozpočtu, např. z pronájmu majetku. [2]

Význam majetku pro územní samosprávu je spojen s předpokladem:

- „rozvoje lokálního a regionálního veřejného sektoru, občanské vybavenosti,
  - existence a rozvoje vlastní podnikatelské činnosti územní samosprávy,
  - možnosti získat úvěr, neboť územní samospráva může ručit za úvěr svým majetkem“¹.
- [1]

Majetek se používá k:

- „veřejně prospěšným účelům – k zabezpečování veřejných statků, jak nemovitostí (pozemky, budovy), tak vnitřního zařízení, ale i peněžních prostředků pro zajištění činnosti, např. základní školy, veřejné nemocnice,
- k výkonu vlastní samosprávy – v ČR samostatná a přenesená působnost, funkce veřejné správy,
- k podnikání – např. majetek vložený do municipálních podniků nebo obchodních společností za účelem zisku,
- k nákupu cenných papírů“². [2]

Pokud se územní samospráva rozhodne, má právo disponovat se svým majetkem. Chce-li investovat do movitého majetku, může nakupovat majetek potřebný pro organizace obce. V případě, že obec disponuje nepotřebným majetkem, je možnost majetek prodat nebo pronajímat. Obec se může také rozhodnout vložit svůj majetek do podniků a organizací, kdy vlastníkem je soukromý subjekt nebo jiná obec. Cílem obce se v danou chvíli stane příležitost posílit svůj rozpočet, který může mít za následek ztrátu vloženého majetku do podnikání, protože vklady jsou spojeny s velkým rizikem ztráty majetku územní samosprávy. Obec má také právo ručit majetkem. Při nakládání s majetkem nesmí obec zapomínat, že musí pečovat o svůj majetek, zajišťovat jeho opravu a údržbu. [1]

---

¹ PEKOVÁ, J., J. PILNÝ a M. JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5. str. 147-148.

² PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management press, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4. str. 352-353.

2.4 Charakteristika veřejných statků

Veřejné statky jsou takové služby, které uspokojují potřeby celé společnosti. V zájmu společnosti by mělo docházet k maximálnímu zabezpečení těchto služeb, protože jsou spotřebovávány kolektivně. Pro veřejné statky se v praxi často používá označení veřejná služba. Veřejná služba je vyjadřována jako netržní služba pro nehmotné veřejné statky, kdy služba není spojena s vlastnictvím (např. služby v armádě a policii). [1]

2.4.1 Čisté veřejné statky

U čistého veřejného statku nejde vymezit podíl jednotlivce na spotřebě veřejného statku (např. veřejné osvětlení). Jednotlivec svou spotřebou neomezuje spotřebu dalších spotřebitelů. Nadměrná spotřeba zhoršuje kvalitu nabízené služby pro ostatní uživatele. Kvalita je u čistých veřejných statků nedělitelná. [1]

2.4.2 Smíšené veřejné statky

Rozdíl mezi smíšenými a čistými statky je v tom, že u smíšených statků lze určit podíl jednotlivce na spotřebě statku. Za spotřebu smíšeného statku se platí uživatelský poplatek, který je cenou za užívání veřejného statku. Tyto statky jsou spojeny s problémem černého pasažéra, kdy dochází k tomu, že uživatel za využití statku nechce platit. [1]

2.5 Zdroje financování veřejných statků

V souvislosti s problematikou financování čistých veřejných statků se uvádí jako zdroj financování tzv. **daňová cena**, která představuje dodatečnou platbu daně, kterou spotřebitel musí zaplatit za každou dodatečnou jednotku výdajů na veřejné statky. Jedná-li spotřebitel tak, že se vzdává soukromého zboží s cílem dosáhnout další jednotky veřejného statku, hovoříme o individuální daňové ceně. Daňové příjmy obcí jsou zdrojem financování čistých veřejných statků. Zdrojem financování smíšených veřejných statků jsou **uživatelské poplatky**, které regulují nadspotřebu. Uživatelské poplatky vyjadřují tedy modifikovanou cenu za užívání smíšeného veřejného statku. Modifikovanou cenu vyjadřují proto, že o jejich výši se rozhoduje veřejnou volbou na základě schválení volených orgánů³ územní samosprávy. Jejich využití je efektivní a spravedlivé, protože ten, kdo spotřebovává více daný veřejný statek, musí za něj zaplatit mnohem větší částku než ten, kdo spotřebovává méně. [2]

---

³ Za volené orgány územní samosprávy je v ČR považováno zastupitelstvo obce, kraje.

2.6 Financování veřejných statků

Pokud se hovoří o výdajích na **čisté veřejné statky**, k jejich financování by mělo docházet prostřednictvím **výnosů z daní** a dotací na poskytování veřejných statků. Výnos z daní je myšlen tzv. svěřenými a sdílenými daněmi. Mezi svěřené daně patří např. daň z nemovitých věcí, do sdílených daní řadíme např. daň z přidané hodnoty a daň z příjmů právnických osob.

Příkladem výdajů územních rozpočtů na zabezpečení čistých veřejných statků jsou:

- výdaje na činnost bezpečnostních složek,
- výdaje na veřejné osvětlení,
- výdaje na úpravu zeleně,
- výdaje na správu veřejných komunikací,
- výdaje na provoz obecního úřadu, atd.

Uvedené výdaje mají podobu **provozních** (plánovaných) výdajů, které se každoročně opakují nebo **investičních** (neplánovaných) výdajů, kdy převažují hlavně provozní výdaje. Výdaje na zabezpečování **smíšených veřejných statků**, jsou financovány částečně občanem formou uživatelských poplatků, z rozpočtu obce a dotací ze státního rozpočtu.

Mezi výdaje územních rozpočtů na čisté veřejné statky patří:

- výdaje na veřejnou hromadnou dopravu,
- výdaje na vzdělání,
- výdaje na protidrogovou prevenci a péči o rodinu a děti, atd.

Spotřeba těchto statků záleží pouze na občanovi, jestli je chce využívat. [2]

2.7 Organizace a podniky zřizované územní samosprávou

V České republice zřizují územní samosprávy různé typy neziskových organizací a ziskových obchodních společností, prostřednictvím kterých dochází k zabezpečování veřejných statků.

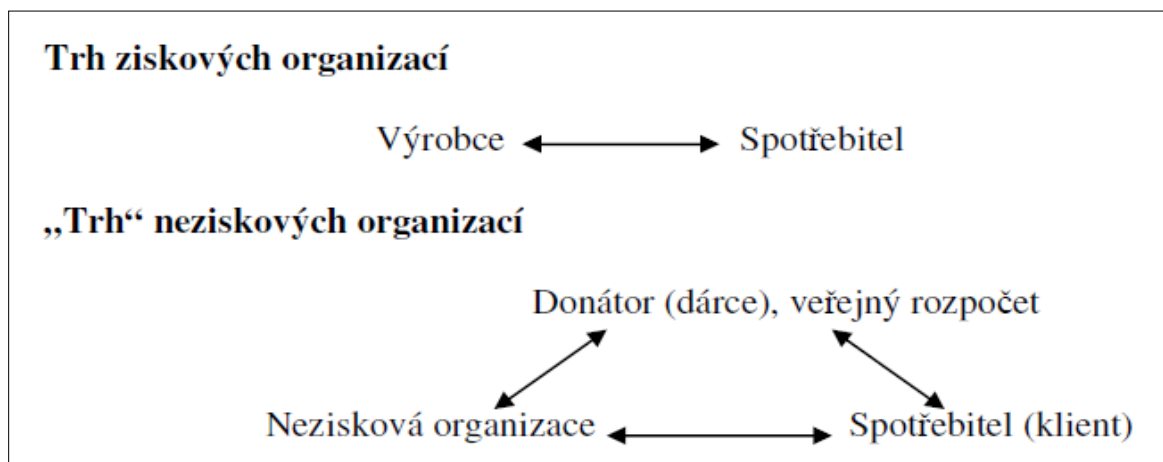
Neziskové organizace:

- Organizační složky
- Příspěvkové organizace
- Obecně prospěšné společnosti

Obchodní společnosti:

- Akciová společnost
- Společnost s ručením omezeným

Obr. č. 2.1 Porovnání ziskového a neziskového trhu

Zdroj: <http://www.hks.re/domains/hks.re/wiki1/lib/exe/detail.php?id=s2l&media=2014:neztrh.png>

2.8 Neziskové organizace

Neziskové organizace můžeme charakterizovat jako právnické osoby, jejichž hlavním cílem není tvorba zisku, ale produkce daného užitku, sloužící k uspokojení potřeb společnosti a občanů. NO jsou samosprávné subjekty a členství v nich je založeno na principu dobrovolnosti. Pokud při své činnosti dosáhnou zisku, nemohou ho rozdělit mezi své zakladatele ani členy svých orgánů. V případě dovršení zisku, musí být zisk použit k rozvoji a plnění svých cílů. V souvislosti s členěním národního hospodářství na základě principu financování hovoříme o ziskovém a neziskovém sektoru. Neziskové organizace se řadí do neziskového sektoru, který se dále člení na veřejný sektor, soukromý sektor a sektor domácností. Do veřejného sektoru řadíme organizační složky, příspěvkové organizace, státní fondy a veřejnoprávní instituce. Příkladem organizací v soukromém sektoru jsou např. obecně prospěšné společnosti, nadace a nadační fondy. [9]

2.8.1 Organizační složky

Vznik organizačních složek územního samosprávného celku závisí na rozhodnutí příslušného zastupitelstva územního samosprávného celku. Organizační složka není účetní jednotkou, nemá právní subjektivitu a při hospodaření je napojena na svého zřizovatele. ÚSC zřizují takovou formu organizace, pokud se budou zabývat činnostmi, které:

- nevyžadují velký počet zaměstnanců,
- nepotřebují náročné strojní a technické vybavení,
- nejsou vnitřně odvětvově či jinak organizačně členěny,
- nevstupují do složitých ekonomických nebo právních vztahů.

Organizační složky jsou součástí rozpočtu zřizovatele a v jejich čele je tzv. vedoucí organizační složky, který je zvolen zastupitelstvem ÚSC a v jeho kompetenci je právo rozhodovat o dotacích. OS zabezpečují čisté veřejné statky a mohou také vybírat za svou činnost příjmy v hotovosti a bezhotovostní formě přes běžný účet. Veškeré činnosti, které OS provádí, se vedou v peněžním deníku podle platné rozpočtové skladby. [1,6]

2.8.2 Příspěvkové organizace

Příspěvkové organizace zabezpečují smíšené veřejné statky, za které uživatelé platí uživatelský poplatek. Tyto organizace mají právní subjektivitu a na návrh zřizovatele se zapisují do obchodního rejstříku. Činnost PO je financována z vlastních zdrojů, které jsou tvořeny uživatelskými poplatky od svých klientů. O jejich výši rozhoduje zastupitelstvo ÚSC, kdy konečná výše ovlivňuje jak rozpočet zřizovatele, tak rozpočet PO. Dalším finančním zdrojem PO jsou prostředky z fondů, které PO zakládají, mohou ale také získat prostředky od zahraničních subjektů a peněžní dary. Získané uživatelské poplatky nestačí k pokrytí nákladů na veřejné statky, proto PO získávají z rozpočtu zřizovatele příspěvek na provoz a příspěvek na investice. V některých případech mluvíme o tzv. odvodových PO, které musí odvádět odvod svému zřizovateli, k tomu dochází například při porušení rozpočtové kázně nebo pokud plánované výnosy převyšují plánované náklady. PO jsou odpovědné při výkonu svých činností souhlasu svého zřizovatele, proto nemohou bez jeho souhlasu:

- využívat investiční úvěry a půjčky,
- pořizovat věci na splátky,
- ručit za závazky subjektů zřizovatele,
- poskytnout návratnou finanční výpomoc,

- přijímat cenné papíry jako protihodnotu za své pohledávky. [2]

Príspevková organizace ÚSC nemůže nakupovat akcie, cenné papíry a poskytovat dary s výjimkou fondu FKSP. U příspěvkových organizací ÚSC rozlišujeme čtyři peněžní fondy, jejichž nevyčerpané zůstatky se převádí do dalšího roku. Prvním fondem je rezervní fond, který je tvořen peněžními dary a zlepšeným hospodářským výsledkem. Používá se na sankce, financování rozvoje a k zajištění nesouladu mezi výnosy a náklady. V pořadí druhým fondem je investiční fond, používaný k zajištění investičních potřeb, splacení úvěrů a půjček, a na opravu a údržbu nemovitého majetku. Tvoří ho odpisy hmotného a nehmotného majetku, investiční příspěvky od zřizovatele a státu, výnosy z prodeje majetku a dary. Třetím fondem je fond odměn, sloužící pracovníkům ve formě odměn za svou práci a je tvořen zlepšeným hospodářským výsledkem. Poslední fond představuje fond kulturních a sociálních potřeb, který se řídí vyhláškou ministerstva financí. Zdrojem fondu jsou mzdové náklady ve výši do dvou procent celkových mezd. Fond slouží pracovníkům v podobě příspěvku na stravenky, dary, ozdravné pobyty a rekreace. [2]

2.8.3 Obecně prospěšná společnost

Do dne 31. prosince 2013 byla činnost obecně prospěšných společností upravena zákonem č. 248/1995 Sb. o obecně prospěšných společnostech. Od 1. ledna 2014 byl zákon č. 248/1995 Sb. o obecně prospěšných společnostech zrušen a nahrazen novým předpisem občanského zákoníku č. 89/2012 Sb. Nový občanský se stal právní normou, dle které se řídí činnost OPS. V současné době se již název obecně prospěšná společnost nepoužívá, termín OPS byl nahrazen názvem Ústav. Ústav představuje právnickou osobu, založenou za účelem sloužit společensky a hospodářsky společnosti prostřednictvím svého majetku. Činnosti ústavu jsou dostupné komukoliv za stejných podmínek. Ústav se může věnovat i vedlejší činnosti, ale při výkonu vedlejší činnosti nesmí být ohrožena kvalita a dostupnost služeb zajištěných prostřednictvím hlavní činnosti ústavu. Pokud ústav dosáhne zisku, musí získaný zisk použít na činnosti, pro které byla organizace založena. V názvu ústav musí být vždy zmíněno slovo „zapsaný ústav“ nebo jenom zkratka „z. ú.“. Právním dokumentem pro založení ústavu je zakládací listina nebo pořízení pro případ smrti. Ústav vznikne okamžikem zápisu do veřejného rejstříku. Orgány ústavu tvoří ředitel a správní rada. Ředitel je statutárním orgánem a nesmí mít členství ve správní radě. Zakladatel má právo jmenovat a odvolávat členy správní rady. Úkolem správní rady je kontrolovat činnost ředitele, schvalovat rozpočet, účetní závěrku a výroční zprávu ústavu. Správní rada uděluje také souhlas, na jehož základě ústav nabývá

nebo pozbývá vlastnické, autorské a průmyslové právo k dané nemovité věci nebo zakládá-li právnickou osobu, na jejíž činnosti se osobně podílí svým vkladem. [7]

2.9 Obchodní společnosti

Od 1. 1. 2014 vstoupil v platnost nový zákon č. 90/2012 Sb. o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), který tvoří právní normu pro činnost obchodních společností. Označení obchodní korporace představuje obchodní společnost a družstvo. Společnosti se dělí na osobní společnosti (veřejná obchodní společnost a komanditní společnost), dále se do obchodních společností řadí evropská společnost a evropské hospodářské zájmové sdružení. Mezi družstva patří družstvo a evropská družstevní společnost. Osobní společnosti musí být založeny jen za účelem podnikání nebo správy vlastního majetku. Kapitálová společnost se může založit jedním zakladatelem, který má veškerý podíl z činnosti společnosti. Obchodní korporace se zakládají společenskou smlouvou v případě více zakladatelů a zakladatelskou listinou jednoho zakladatele. Zakládající dokumenty mají podobu veřejné listiny. Společnosti se zapisují do obchodního rejstříku, nejpozději do 6 měsíců od založení. Vklad je vyjádřen penězi nebo jinými ocenitelnými věcmi, které jsou zdrojem základního kapitálu obchodní korporace. U akciové společnosti se vklad nazývá jmenovitá nebo účetní hodnota akcie. Zakladatelé společnosti mají podíl na zisku, který je splatný do 3 měsíců u kapitálových společností a do 6 měsíců od konce účetního období v případě osobních společností. [8]

2.9.1 Akciová společnost

Akciová společnost je společností se základním kapitálem, který je tvořen určitým počtem akcií. Společnost musí mít vždy označení „akciová společnost“, které je možno nahradit zkratkou „akc. spol.“ nebo „a.s.“. Základní kapitál je u akciové společnosti vyjádřen v českých korunách, ale může být také v eurech, záleží, v jaké měně se vede účetnictví. Výše ZK u akciové společnosti je minimálně 2 000 000 Kč nebo 80 000 EUR. Založení společnosti se odehrává přijetím stanov. Ten, kdo přijal stanovy a účastní se úpisu akcií, patří mezi zakladatele. Vklad je tvořen také nepeněžitým vkladem, který podléhá odbornému posouzení znalcem, který určí jeho hodnotu. Znalec je vybírán zakladateli společnosti nebo představenstvem. Držitel akcie má právo podílet se na řízení společnosti, na jejím zisku a likvidačním zůstatku v době zrušení. Akcionář musí splatit vklad nejpozději do 1 roku ode dne vzniku společnosti nebo zvýšení základního kapitálu. Pokud je akcionář v prodlení se

splacením vkladu, vyzve ho představenstvo k úhradě do 60 dnů ode dne doručení výzvy. Akcionář má právo účastnit se valné hromady a hlasovat na ni. Orgány společnosti jsou valná hromada, představenstvo, dozorčí rada, správní rada a statutární ředitel. Valnou hromadu svolává představenstvo minimálně jednou za účetní období. Představenstvo je statutárním orgánem společnosti, podílí se na vedení společnosti a vedení účetnictví. Dozorčí rada má 3 členy, v jejíž kompetenci je dozor nad činností představenstva a činností společnosti. Správní rada se zabývá obchodním vedením společnosti. Statutární ředitel je statutárním orgánem firmy, jmenovaný správní radou. Statutární ředitel může být pouze fyzická osoba, splňující podmínky pro členství v představenstvu, v jehož kompetenci je obchodní vedení společnosti. V případě likvidace společnosti se akcionáři podílí na likvidačním zůstatku ode dne likvidace společnosti. [8]

2.9.2 Společnost s ručením omezeným

Představuje společnost, kdy společníci ručí za své dluhy společně a nerozdílně do výše, kterou nesplnili. U názvu společnosti musí být vždy uvedeno „společnost s ručením omezeným“ nebo pouze zkratka „spol. s r. o.“ nebo „s. r. o.“. Minimální výše vkladu je 1 Kč, ale může být i vyšší, pokud tak určí společenská smlouva. Do společnosti se může vložit nepeněžitý vklad, který ocení znalec. Vklad společníka musí proběhnout na základě společenské smlouvy, nejpozději do 5 let ode dne vzniku společnosti nebo od převzetí povinnosti během chodu společnosti. Všichni společníci se podílejí na zisku, o kterém rozhoduje valná hromada. Jeho výše závisí na tom, kolik prostředků do společnosti společník vložil a má podobu peněz. Orgány společnosti tvoří valná hromada, jednatelé a dozorčí rada. Společník se účastní na řízení společnosti na valné hromadě osobně nebo v zastoupení. Statutárním orgánem společnosti jsou jednatelé (1 a více). Jednatel se podílí na obchodním vedení společnosti, pokud je více jednatelů, kteří netvoří kolektivní orgán, je k vedení společnosti nutný souhlas většiny z nich.

Společnost zřizuje dozorčí radu, která dohlíží na činnost jednatelů, správnost vedení obchodních a účetních knih a jednou ročně poskytuje informace o své činnosti valné hromadě. Jednatel společnosti nemůže být členem dozorčí rady. Zrušení společnosti závisí na dohodě mezi společníky a má podobu veřejné listiny. Společnost může být také zrušena soudem z důvodů a podmínek vyplývajících ze společenské smlouvy. [8]

Na základě výše zmíněných informací, mohou mít technické služby podobu ziskových nebo neziskových organizací. Pro technické služby jako samostatně hospodařící orgán se nejčastěji

používají dvě právní formy obchodních společností, a to společnost s ručením omezeným nebo akciová společnost. Výběr právní formy závisí na zakladateli dané společnosti. V této práci se dále budeme zabývat společností s ručením omezeným, a to Technickými službami Opava, s. r. o.

3 Představení společnosti Technické služby Opava, s. r. o.

Tato kapitola slouží k představení společnosti Technické služby Opava, s. r. o. jako celku. Dále jsou zde popsána jednotlivá střediska, na která se TSO dělí, včetně jejich činností, které poskytují. Kapitola také poskytuje informace o hospodaření společnosti v letech 2008 až 2012.

3.1 Základní údaje

Den zápisu:	20. 12. 1995
Obchodní firma:	Technické služby Opava s. r. o.
Sídlo:	Opava, Těšínská 2057/71
Právní forma:	Společnost s ručením omezeným
Identifikační číslo:	646 18 188
Základní kapitál:	33.100.000,- Kč
Valná hromada společnosti:	Rada Statutárního města Opavy
Předmět podnikání:	

- podnikání v oblasti nakládání s odpady,
- provozování pohřebišť a krematorií,
- zámečnictví,
- provozování tělovýchovných zařízení a zařízení sloužící regeneraci a rekondici,
- výroba cementového zboží a umělého kamene,
- opravy, údržba a čištění komunikací, ploch a související servis,
- mechanizačně – dopravní služby,
- údržba a obnova zeleně a provoz zásobního zahradnictví,
- provozování veřejných WC,
- provozování parkovišť,
- výroba dopravních značek,
- plakátovací služby,
- podnikání v oblasti s nakládání s nebezpečnými odpady,

- provádění staveb včetně jejich změn, udržovacích prací na nich a jejich odstraňování,
- koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej,
- silniční motorová doprava nákladní,
- inženýrská a investorská činnost, stavební dozor,
- výroba tepla (sk.31),
- rozvod tepla (sk.32),
- montáž, opravy vyhrazených elektrických zařízení. [10]

Obr. č. 3.1 Logo TS Opava

Zdroj: www.tsosro.cz

3.2 Historie společnosti

První zmínky o činnostech zajišťující péči o město jsou spojeny s Těšínskou ulicí, kde byly tyto činnosti převedeny kolem roku 1900. Během let došlo v souvislosti s činnostmi k řadě reorganizací a v roce 1960 byly zřízeny jako Technické služby města Opavy. V této podobě pracovaly až do založení Technických služeb Opava s. r. o., které vznikly rozhodnutím města Opava dne 20. 12. 1995.

3.3 Vztahy s vlastníkem

Majoritním vlastníkem je Statutární město Opava. Společnost Technické služby Opava s. r. o. zabezpečuje správu a údržbu majetku, který je svěřený vlastníkem, tedy Statutárním městem Opava do správy. Firma TSO se stará pouze o majetek, který převzala od města Opava do správy prostřednictvím mandátní smlouvy. V důsledku toho, že občané a někteří úředníci si myslí, že se společnost TSO stará o celý majetek města, vznikají stížnosti na kvalitu prováděné péče. Například údržba domovních traktů v prostorách obytných ploch, garáží atd. Společnost odpovídá pouze za svěřený majetek, proto nenese odpovědnost za péči na majetku, o který se starají jiní správci. Jak už bylo zmíněno TSO se nestarají o celý majetek města, ale pokud vznikne požadavek spjatý s údržbou a opravou jiného majetku, je v kompetenci firmy uspokojit tuto potřebu v režimu běžného obchodního styku.

3.4 Mandátní smlouva se Statutárním městem Opava

Jak již bylo zmíněno, společnost Technické služby Opava spravují a udržují majetek, svěřený jeho vlastníkem, tzn. Statutárním městem Opava do správy. Jedná se o majetek převzatý na základě mandátní smlouvy mezi městem a Technickými službami Opava, s. r. o. do správy. Součástí mandátní smlouvy jsou uvedeny veškeré činnosti, které TSO pro SMO zajišťují a jako přílohy k mandátní smlouvě jsou konkrétní inventurní seznamy takto spravovaného majetku, a to včetně inventárního čísla, finanční hodnoty či dalšího popisu.

V současné době je zpracováván a projednáván návrh společenské smlouvy mezi TSO a SMO, jenž je dle nového občanského zákoníku nutno uzavřít do 30. 6. 2014. Společenskou smlouvu o založení společnosti s ručením omezeným upravuje zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník v § 105 a následujících ustanoveních. Společenskou smlouvou se zakládá společnost s ručením omezeným, nová samostatná entita a právnická osoba. Společnost s ručením omezeným je možné založit za účelem podnikání, ale také za jiným účelem, např. charitativní činnost. Společníky mohou být fyzické i právnické, které chtějí podnikat společně a dosáhnout tak efektivnějšího využití svého kapitálu. Společnost s ručením omezeným je kapitálovou společností, jejíž základní kapitál je tvořen vklady společníků.

Na začátku každého roku je nutné zpracovat finanční plán společnosti na práce za správu a údržbu majetku SMO, jenž TSO pro město na základě výše uvedené mandátní smlouvy v průběhu celého roku provádějí. Po projednání s příslušnými odbory a vedením města, je tento plán poté předkládán radě města a zastupitelstvu ke schválení, tedy včetně finančního objemu za tyto práce. Následně je schválen konečný rozpočet výkonů pro společnost Technické služby Opava, s. r. o., na daný rok, v jehož rámci a objemu se práce tohoto roku realizují a na základě měsíčních fakturací účtují.

Veškeré práce a služby pro Statutární město Opava, s výjimkou nepředvídatelných situací, jsou prováděny na základě schválených harmonogramů prací po jednotlivých měsících. Tyto práce jsou měsíčně účtovány SMO v rámci měsíční fakturace výkonů, po jednotlivých okruzích činnosti a finančních kapitolách města. Znamená to, že zvláště je účtována správa a údržba komunikací, další faktura je za úklid a čistotu města, další za správu a údržbu veřejné zeleně apod. Každou z těchto činností má v kompetenci jiný odbor magistrátu města, např. úklid a čistota města a správa veřejné zeleně **odbor životního prostředí**, zatímco správu a údržbu komunikací **odbor dopravy**. Pověření úředníci příslušných odborů poté provádějí kontrolu správnosti a provedení prací ve vyčíslených fakturacích. Kvalitu prováděné práce tak

neměří jen občané města svou spokojeností, avšak kontroluje jí konkrétní úředník města, do jehož kompetence jednotlivé prováděné práce spadají.

Výše ročních výkonů společnosti závisí především na jednotlivých objemech prací, poskytovaných na základě uzavřených smluv a také schváleného objemu rozpočtu Statutárního města Opavy. Tento podíl představuje z celkového objemu realizovaných výkonů cca 80%. Zbýlých 20% se skládá z výkonů pro třetí subjekty, především z řad podnikatelské sféry a v oblasti nakládání s odpady.

Roční obraty společnosti:

- 199,142.000,- Kč za rok 2008
- 211,580.000,- Kč za rok 2009
- 202,289.000,- Kč za rok 2010
- 210,000.000,- Kč za rok 2011
- 224,846.000,- Kč za rok 2012
- předpokládaný obrat za rok 2013 má činit cca 220,000.000,- Kč

3.5 Veřejné zakázky

Jelikož jsou Technické služby Opava, s. r. o. podnikatelským subjektem, jehož hlavním účelem je dosažení zisku, účastní se také výběrových, či poptávkových řízení na požadované služby, a to jak vyhlašované např. SMO na zakázky mimo běžné výkony v rámci správy a údržby nebo úplně jiné podnikatelské subjekty, či subjekty veřejného sektoru. Namátkou mohu zmínit svoz komunálního odpadu pro okolní obce se samostatnou působností, zakázky na realizaci veřejné zeleně a výsadby, realizaci výsadby dětských hřišť pro obce nebo školky, apod.

3.6 Funkční a kompetenční struktura společnosti

Vedení společnosti je plně v kompetenci ředitele společnosti, kterého jmenuje a odvolává valná hromada společnosti. Nedílnou součástí je řídit činnosti společnosti a vykonávat zaměstnanecká práva. Při výkonu své činnosti se musí ředitel společnosti řídit obecně platnými legislativními předpisy a pravomocemi, které mu jsou svěřeny valnou hromadou. TOP management společnosti se skládá z ředitele a jeho dvou náměstků, kteří se scházejí podle potřeby, většinou však jednou měsíčně na poradě vedení. Funkce jednotlivých náměstků jsou samostatnými funkcemi s vytvořenou pracovní pozicí, z titulu jejímuž výkonu je jí přiřazený pracovník přímo či zprostředkovaně nadřízen všem ostatním pracovníkům

daného úseku společnosti. Náměstci jsou za výkon svých činností a rozhodnutí odpovědní řediteli společnosti. Ve funkcích liniového managementu se nachází vedoucí pracovníci samostatných útvarů na úrovni oddělení, ti jsou nadřízeni ostatním pracovníkům příslušného útvaru. Veškeré jejich rozhodnutí musí projednat se svými nadřízenými, kterými jsou náměstci ředitele. Jednotlivé samostatné útvary mají další dva pracovníky nižšího managementu na pozicích mistr a hospodářka. Ti se zodpovídají za svou činnost vedoucímu útvaru, na kterém působí.

Hospodaření se uskutečňuje za každý útvar samostatně prostřednictvím vnitropodnikového účetnictví, které poskytuje střediskům možnost kontroly sledování nákladů a využívání svého majetku za jednotlivá střediska samostatně. Střediska jsou rozdělena podle předmětu činností a odpovědnostních míst, na základě toho se sestavují kalkulace nákladů na prodávané služby. Střediska si mezi sebou v rámci kooperace poskytují, předávají své služby tak, že výstupní fakturace musí obsahovat veškeré náklady se službou spojené. Vnitropodnikové služby jsou předávány odběratelským provozovnám vždy 1x po skončeném měsíci. O každém převodu nákladů mezi středisky se musí vést záznam v účtárně.

Pokud se zaměříme na finanční operace mezi TSO a Statutárním městem Opava nebo operace mezi jednotlivými provozovnami, veškeré provedené činnosti musí být podloženy fakturami, o které se stará finanční účtárna společnosti. V souvislosti s tím, že provozovny TSO mezi sebou úzce spolupracují, hovoříme o tzv. systému provozoven, kdy se všechny provozovny podílí na plnění stanovených cílů. Vedoucí provozoven a mistři vykonávají činnosti na základě svých odborných znalostí a počet jejich podřízených pracovníků je pro stanovené úkoly dostačující.

Tabulka č. 3.1 Počet zaměstnanců v letech 2008 až 2012

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Počet zaměstnanců	272	269	261	257	249

Zdroj: Vlastní zpracování

V počtu zaměstnanců, kteří jsou uvedeni v tabulce, jsou také započítáni řídicí pracovníci, jejichž počet je každoročně stejný a to 12 řídicích pracovníků TSO, ti odpovídají za činnost svých podřízených pracovníků.

Graf č. 3.1 Počet zaměstnanců v letech 2008 až 2012

Zdroj: Vlastní zpracování

Z grafu je patrné, že počet zaměstnanců se každoročně snižuje v důsledku lepší efektivity a produktivity práce. Společnost TSO s. r. o. se snaží o modernizaci svých strojních zařízení, které pomáhají vykonávat činnosti efektivněji. Pracovníci jsou proto v některých případech nahrazováni vhodným technickým vybavením, to vede k celkovému snižování počtu zaměstnanců a tím úspoře nákladů.

Tabulka č. 3.2 Osobní náklady vynaložené na zaměstnance v Kč

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Pracovníci	67.995.000,-	69.092.000,-	69.431.000,-	68.820.000,-	67.779.000,-
Řídící pracovníci	7.494.000,-	7.960.000,-	8.252.000,-	8.112.000,-	8.293.000,-
Celkem	75.489.000,-	77.052.000,-	77.683.000,-	76.932.000,-	76.072.000,-

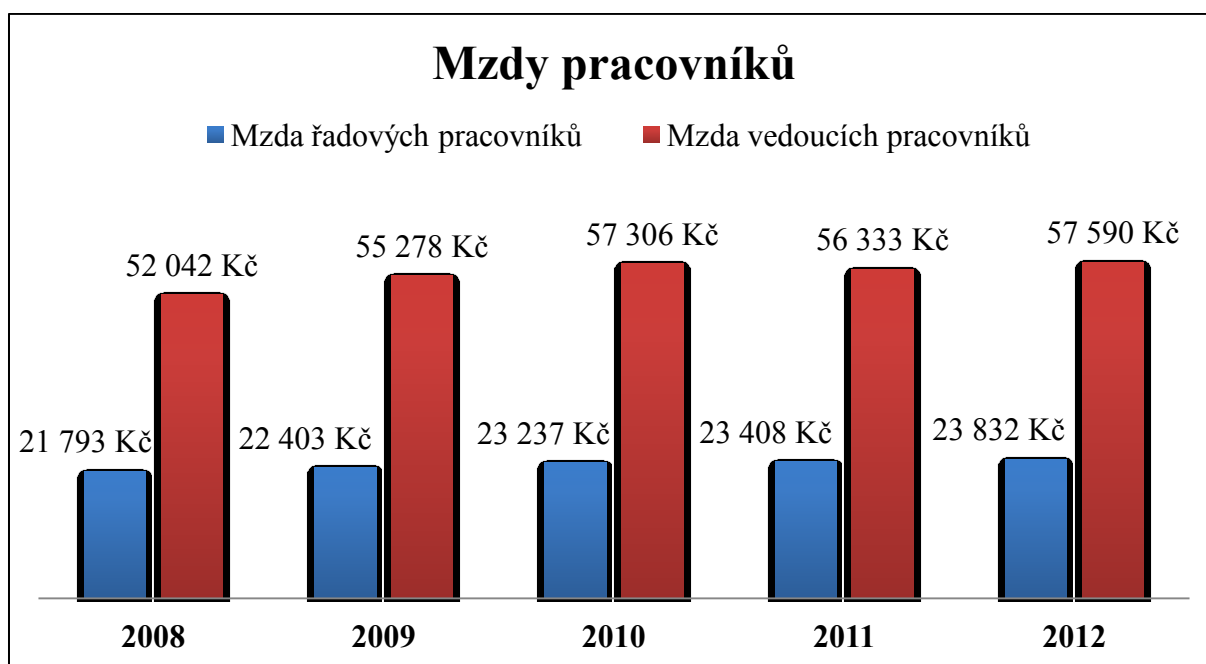
Zdroj: Výroční zprávy TSO

Tabulka č. 3.3 Průměrné mzdy zaměstnanců v jednotlivých letech v Kč

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Mzda řadových pracovníků	21 793	22 403	23 237	23 408	23 832
Mzda vedoucích pracovníků	52 042	55 278	57 306	56 333	57 590

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č. 3.2 Průměrné mzdy zaměstnanců v jednotlivých letech v Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf je sestaven na základě tabulky č. 3.3, která udává průměrné mzdy pracovníků Technických služeb Opava s. r. o. v jednotlivých letech. Jak je možné vidět, mzdy řadových pracovníků se od roku 2008 zvyšují směrem nahoru v řádech stovek korun. Situace u vedoucích pracovníků je podobná, také dochází od roku 2008 ke zvyšování mezd, pouze v roce 2011 došlo ke snížení průměrné mzdy oproti roku 2010. V roce 2012 se průměrné mzdy vedoucích pracovníků vrátily na úroveň, která se opakuje každoročně od roku 2008 a to zvýšení průměrných mezd oproti předcházejícímu roku. V současné době, kdy dochází ke snižování počtu zaměstnanců, jak je možné vidět v grafu č. 3.1 v důsledku snižování nákladů, je velice dobré, že mzdy zaměstnanců neklesají a naopak se mírným způsobem zvyšují.

3.7 Provozovny

Společnost má 9 samostatných středisek, které vykonávají činnosti vedoucí ke spokojenosti občanů a celkovému prospěchu města Opava. V hlavním areálu TSO na Těšínské ulici sídlí provozovny: Komunikace, Doprava, Údržba, Veřejné osvětlení a Odvoz domovního odpadu. Společnost má dále odloučená střediska, ležící mimo hlavní areál firmy, kterými jsou provozovny Čistota města, provozovna Zahradnictví, Správa hřbitovů a provozovna Rekreačně-hygienické služby.

3.7.1 Doprava

Středisko se nachází na Těšínské ulici a svou činností pomáhá ostatním provozovnám. Náplní střediska je podpora dopravy ve městě a městských částech, tím že budou všechny komunikace v dobrém technickém stavu. Proto pracovníci zajišťují kropení a mytí vozovek, mechanické čištění vozovek a chodníků. Občanům a organizacím se poskytuje odvoz odpadu velkými kontejnery s obsahem 7 m³, popřípadě menšími o obsahu 1 m³. Pro zájemce středisko umožňuje zametání vozovek, hal, skladových prostor, strojní zametání a mytí velkými nebo malými stroji. V nabídce služeb je také práce s výsuvnou montážní plošinou, jejíž maximální dosah je 20 metrů. Slouží hlavně k montáži reklam, nátěru fasád a sloupů, opravy okapů, ořez stromů atd. Středisko disponuje velkým množstvím strojů, které umožňují přepravu materiálu vozidly do 3 t a nákladní doprava valníková a sklápěcí do 8 t. Pomocí nakladače UNC 750 a UNO 180 zajišťují nákladku a terénní úpravy. V areálu TSO na Těšínské ulici dochází k mytí vozidel. Provozovna Doprava mimo jiné sdružuje všechny stroje a automobily, které se používají k činnosti jiných provozoven. Stav vozového parku TSO je kolem 135 vozových jednotek. Provozovna má 26 zaměstnanců. [11]

3.7.2 Čistota města

Provozovna sídlí na ulici Pekařská 37a. Každé město by se mělo snažit udržovat na svém území pořádek a čistotu. To jak dané město vypadá, se odrazí ve spokojenosti svých občanů a větší návštěvě turistů. Proto je hlavním úkolem tohoto střediska úklid veřejných prostranství, chodníků a vozovek místních komunikací ve Statutárním městě Opava. Středisko zabezpečuje strojní čištění městských vozovek v délce 120 km a chodníků v délce 360 000 m². Kromě strojního čištění se chodníky a městské vozovky udržují ručně a to v délce 24 000 m². V pracovních dnech se provádí úklid v centru města pomocí samohodných vysavačů a ve dnech pracovního klidu pracují pracovníci ručně bez strojů. V centru města dochází k čištění žulové dlažby na pěší zóně o ploše 9 000 m² v pracovních dnech od března do října pomocí mycích strojů. Pracovníci TS vykonávají na území města také pravidelný svoz a údržbu 881 odpadkových košů, které jsou udržovány v oblasti centra města dvakrát denně. Pracovníci sbírají uhynulá zvířata z místních komunikací a spravují Městský vodní náhon a Otický příkop. TS musí v rámci toho střediska likvidovat čím dál více případů černých skládek na území města. Provádí se také blokové čištění komunikací a parkovišť, jarní a podzimní úklid, úklid spadaného listí a úklidy po veřejných společenských akcích. Provozovna Čistoty města uskutečňuje v zimním období v souladu se schváleným Operačním plánem zimní údržby odklizení sněhu a posyp na zastávkách městské hromadné dopravy, schodištích a chodnících,

kde není možné provádět strojní údržbu. V rámci zimní údržby dochází k ruční údržbě 23 000 m² ploch. Středisko zaměstnává 18 pracovníků. [12]

3.7.3 Správa hřbitovů

Středisko zajišťuje správu a údržbu osmi hřbitovů ve městě Opava a městských částí, včetně evidence a správy hřbitovních míst. Správa hřbitovů se snaží zajistit co nejpříjemnější prostředí, kde lidé mohou zavzpomínat a navštívit své zemřelé příbuzné. Mezi spravované hřbitovy patří:

- centrální hřbitov na Otické ulici,
- hřbitov Opava – Jaktař,
- hřbitov Opava – Kylešovice,
- hřbitov Opava – Kateřinky,
- hřbitov Opava – Komárov,
- hřbitov Opava – Podvihov,
- hřbitov Opava – Suché Lazce,
- hřbitov Opava – Vlaštovičky.

Správa hřbitovů provádí pravidelnou údržbu na všech uvedených hřbitovech, tzn. sekání trávy, hrabání spadaného listí, ořez zeleně atd. Pracovníci musí také zajistit vývoz odpadků ze všech hřbitovů. V období dušiček bývá vyvezeno z centrálního hřbitova až 30 tun odpadků a zaměstnanci pracují ve směnách včetně víkendů do 22 hodin. V průběhu zimního období se pracovníci zabývají odklidem sněhu na hlavních tazích hřbitovů pomocí techniky a chodníky v areálu hřbitovů udržují ručně. Kromě odklidu sněhu je povinností pracovníků pravidelný posyp chodníků a komunikací v areálu hřbitovů. Středisko také nabízí prodej terasové drtě a má celkem 13 zaměstnanců. [13]

3.7.4 Rekreačně-hygienické služby

Tato provozovna se nachází v prostorách městských lázní na Zámeckém okruhu 4. V současné době, kdy lidé tráví spoustu času v práci a během volna si chtějí odpočinout, zajišťuje toto středisko správu zařízení sloužící pro širokou veřejnost, kde mohou lidé vykonávat nejrůznější aktivity. Jedná se o řadu městských zařízení, které se zabývají sportovně-rekreačními činnostmi. Jde o městské lázně, městské koupaliště, minigolf, dále středisko spravuje areál fotbalového stadionu SFC, zimního stadionu Slezan Opava, budovu lehkooatletického stadionu a provozuje veřejné WC v ulicích Popská, Krnovská, Nákladní

(parkovací dům). Nejnavštěvovanějším zařízením v roce 2012 bylo letní městské koupaliště s návštěvností 35.392 návštěvníků, dále se těší velké návštěvnosti městské lázně v rámci plavání pro veřejnost s návštěvností 28.430 lidí, saunu navštívilo 9.654 lidí za rok 2012. V závislosti na počasí je také velice oblíbené zařízení minigolf v městských sadech s návštěvností 2.430 návštěvníků za rok 2012. Středisko má 32 zaměstnanců. [14]

3.7.5 Odvoz domovního odpadu

Domovní odpad je odpad pocházející z činností domácností a úklidu občanů na svém pozemku. Pojem domovní odpad lze definovat jako odpad z každodenní spotřeby určité domácnosti. Domovní odpad tvoří součást komunálního odpadu a vzniká činností fyzických osob na území obce. [15]

Středisko se nachází na Těšínské ulici a zajišťuje odvoz komunálního odpadu občanům, fyzickým a právnickým osobám. Zabývá se vývozem popelnic a kontejnerů ve Statutárním městě Opava, jeho městských částí a dalších dvaceti obcí v kraji. Provozovna zajišťuje umístění kontejnerů na separovaný odpad, včetně vyvážení a zpracování na separační lince, která je umístěná v areálu TSO na Těšínské ulici. SMO provozuje tři sběrné dvory, kde mohou občané města odevzdat nepotřebný materiál a odpad. Odběr odpadu na sběrných místech je upraven Obecně závaznou vyhláškou Magistrátu města Opavy č. 2010/01. Sběrné dvory se nachází v Opavě – Kylešovicích na Bílovecké ulici, v Opavě – Kateřinkách na Hálkové ulici a v Opavě – Jaktarži na ulici Přemyslovců. Středisko nabízí svým partnerům odvoz a likvidaci nebezpečného odpadu. Provozovna má celkem 53 zaměstnanců. [16]

3.7.6 Veřejné osvětlení

Veřejné osvětlení představuje osvětlení silnic, chodníků, parků a ostatních volně přístupných ploch. Hlavním cílem veřejného osvětlení je zajistit občanům bezpečnost a chránit jejich majetek před případnými vandaly. V místech, která jsou málo osvětlené, dochází k větším nehodám a případně k trestným činům než v místech, kde je veřejné osvětlení dostatečně zajištěné.

Provozovna sídlí na Těšínské ulici. Středisko dbá na území města Opavy a jeho přilehlých městských částech o bezproblémový chod veřejného osvětlení, které představuje více než 5 500 světelných míst, jejíž počet se každoročně navyšuje v důsledku modernizace a lepší bezpečnosti. Provozovna spravuje činnost 9 světelně řízených křižovatek, 3 světelně řízené přechody pro chodce a 28 slavnostních nasvětlení budov. Každoročně pracovníci střediska instalují vánoční výzdobu podél hlavních tahů a v centru města na sloupech veřejného

osvětlení, to vede k lepšímu estetickému dojmu celého města a také blížících se svátku vánočních. Součástí vánoční výzdoby je každoroční nazdobení vánočních stromů, které jsou umístěny v centru města a na nejvíce navštěvovaných náměstích. Středisko má povinnost být 24 hodin v pohotovosti, aby zabránilo případným poruchám na osvětlení města. Všechny světelné křižovatky a veřejné osvětlení ve SMO jsou pod neustálou kontrolou centrálního dispečinku střediska, umístěného v areálu TSO na Těšínské ulici. Středisko má 9 zaměstnanců. [17]

3.7.7 Zahradnictví

Středisko se nachází na ulici Žižkova 5 a má 28 zaměstnanců. Hlavním posláním střediska je péče o dřeviny na území SMO a tím zlepšení celkového ovzduší a dojmu ve městě. Pracovníci střediska se starají o více než 1.000 tis. m² zeleně, z toho 900 tis. m² představují trávníky. Provozovna zabezpečuje sekání trávy a sběr listí v parcích, sadech a ostatních zelených plochách, dále provádí výsadbu keřů a stromů, popřípadě jejich vykácení. V zahradnictví na Žižkově ulici předpěstovávají letničky a dvouletky v počtu 80 tis. kusů k výsadbě na městské záhony. V nabídce zahradnictví je dále prodej okrasných listnatých stromů, keřů a jehličnanů, prodej zeleninové a květinové sadby, prodej řezaných květin s možností vazby, stříhání živých plotů, frézování pařezů, terénní úpravy, odborná údržba zelených ploch atd. Každoročně se množství nabízených prací zvyšuje a tyto činnosti pracovníci střediska vykonávají nejen v rámci správy a údržby svěřeného majetku pro SMO, ale i pro externí zákazníky. V zimním období se pracovníci střediska podílejí na údržbě chodníků v městských parcích a sadech. [18]

3.7.8 Údržba

Středisko Údržba sídlí na Těšínské ulici a má 21 zaměstnanců. Provozovna spravuje a udržuje obsluhovaný majetek města, ale provádí i jiné různorodé činnosti. Nabízené služby tohoto střediska jsou stavební práce, obkladačské práce, malířské a natěračské práce, stolařské práce, zámečnické práce atd. Pracovníci mají k dispozici montážní plošinu, která slouží k nátěru sloupů veřejného osvětlení. Hlavní náplní je údržba a montáž dětských pískovišť a hřišť, u kterých se musí pravidelně provádět kontroly, aby nedocházelo k úrazům z důvodu špatného technického stavu daného zařízení. V souvislosti s kontrolou technického stavu město Opava buduje všechny zařízení pro děti (prolézačky, pískoviště, houpačky, skluzavky atd.) tak, aby odpovídali všem požadovaným normám a atestům. Ne všechny zařízení jsou proto v odpovídajícím stavu a to vede SMO k tomu, aby tyto nevyhovující zařízení nahradilo novými. V nabídce firmy je také výroba dřevěné zahradní architektury odpovídající všem

certifikátům (dětská hřiště a hrací prvky). Výroba se provádí nejen pro potřeby SMO, ale i pro externí zákazníky. Středisko dále udržuje provoz 10 městských fontán a kašen, opravuje parkové lavičky, betonové odpadkové koše, betonové vázy na mobilní zeleň atd. Zabezpečuje plakátovací službu, která bývá nejčastěji umístěna na sloupech VO. Nově byl zaveden pronájem reklamních míst a instalace reklamních plachet na šesti vybraných místech ve městě. [19]

3.7.9 Komunikace

Středisko komunikace vykonává správcovskou činnost na místních komunikacích na území Statutárního města Opavy a jeho městských částech. Vše se uskutečňuje na základě Smlouvy o správě a údržbě nemovitého a movitého majetku, jeho příslušenství a službách vykonávající pro Statutární město Opava. S vazbou na zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů a prováděcí vyhlášku č. 104/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů. [20]

Pečuje okolo **135** km vozovek místních komunikací, veškeré veřejné plochy a chodníky. Hlavní činností je výspravka poškozených vozovek a chodníků obalovou drtí, dále pak předlažba havarijních částí, běžná údržba a zřizování nových chodníků. Středisko zajišťuje bezbariérové úpravy přechodů pro chodce včetně vyznačování vodících linií přechodů pro chodce s vazbou na vyhlášku č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb, normu ČSN 73 6425-1 a komentářem k vyhlášce č. 398/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Provádí běžnou údržbu stávajícího a umísťování nového svislého dopravního značení včetně pouličního značení, obnovu a vyznačování nového vodorovného dopravního značení pomocí stříkací technologie **AIRLESS** a kladení trvalého dopravního značení pomocí technologie **Termoplast** včetně nalepovacích symbolů svislého dopravního značení umísťovaných na frekventovaných vozovkách. To pomáhá ke zvýšení bezpečnosti pěšího provozu především před budovami základních a mateřských škol. Dále pečuje o 196 tis. m² komunikační zeleně v hlavním a přidruženém dopravním prostoru průjezdních úseků, silnic a místních komunikací pravidelným sečením, dosypáváním hlíny a oséváním trávy. Pracovníci střediska pečují o čistotu 4.277 uličních vpustí, kanalizačních přípojek a propustků tlakovým vozem MORO Combi. Také dochází k údržbě, mytí a zřizování nových bezpečnostních silničních zábradlí, údržbě a umísťování nových bezpečnostních ostrůvků CITY BLOC® ve vyčkávacích prostorách přechodů pro chodce. [20]

Další významnou, z finančního a legislativního hlediska nejnákladnější a časově nejnáročnější činností je zajišťování běžné údržby 49 mostů, lávek a propustků. Tato činnost obnáší provádění pasportizace a evidence mostních objektů s vazbou na ČSN 73 6220. Na základě výsledků tzv. hlavních a mimořádných prohlídek mostních objektů, za nezbytné především finanční a legislativní spolupráce s vlastníkem, tedy Statutárním městem Opava, přijímá opatření a podílí se na nápravě a odstraňování zjištěných závad. Provozovna má celkem 46 zaměstnanců. [20]

V rámci správy a údržby komunikací provádí dále tyto služby:

- opravy vozovek a chodníků po překopecích obalovou drtí,
- obnova živičných krytů vozovek,
- zhotovení živičných ploch,
- řezání živičných a betonových ploch pilou CEDIMA,
- bourací práce kompresory ATLAS Copro XAS 57, SKD 202,
- měření míry zhutnění překopů lehkou dynamickou deskou LDD 100 (tato služba nabývá rok od roku na významu),
- zámečnické práce,
- práce vibračními válci, vibračním pěchem a deskou. [20]

Veškeré uvedené činnosti provádí středisko nejen pro Statutární město Opavu v rámci Smlouvy o správě a údržbě nemovitého a movitého majetku a jeho příslušenství a službách, ale také pro externí zákazníky. Do střediska komunikace patří další čtyři střediska, která fungují a provádějí činnosti v rámci nabízených služeb střediska komunikace.

- **Středisko sklad použitého dlažebního materiálu**

Středisko vede prodejní sklad použitého dlažebního materiálu v Opavě-Malých Hošticích, kde je možno zakoupit například použité, ale zachovalé dlaždice nebo záhonové obrubníky pro potřeby zahrádkářů či jiné zahradní využití. [20]

- **Středisko zimní údržba**

Středisko zimní údržba je realizátorem zimní údržby městské komunikační sítě a odpovědnou organizací za bezpečné užívání vybraných komunikací a chodníků. Organizuje a zajišťuje

zimní údržbu komunikací ve městě Opava a v jeho městských částech v souladu a v rozsahu dle schváleného Operačního plánu zimní údržby. Zimní údržba vozovek je tvořena třemi způsoby, a to ošetřením chemickými rozmrazovacími materiály v délce cca **41 km**, přičemž takto jsou ošetřovány výlučně vozovky kopírující trasy MHD, dopravně důležité místní komunikace nebo ty úseky vozovek, které jsou z hlediska zajištění bezpečnosti silničního provozu problematické. Druhý způsob představuje pluhování sněhu traktory s radlicí v délce cca **130 km** a poslední možností je posyp vozovek inertními materiály (kamennou drtí) v délce cca **2 km**. Účinek posypu inertními materiály je však malý a pouze zmírňuje kluzkost komunikace. Jedná se o opatření krátkodobá, poněvadž jízdou vozidel po komunikaci dochází k odvátí posypového materiálu na okraj vozovky a je proto nutné posyp opakovat. Strojní údržba chodníků v délce více než **49 km** je prováděná pluhováním sněhu standardními vozidly se sypačovou nástavbou a radlicí, především pak kloubovými komunálními nosiči nářadí s následným posypem inertním materiálem. [20]

Kloubové nosiče nářadí svou jedinečnou konstrukcí a variabilitou slouží k výkonu zimní údržby na dříve neudržovaných úsecích chodníků a dokážou „ošetřit“ i dopravně málo významné a šířkově pro jiné mechanismy nedostupné úseky chodníků. Ve výjimečných případech (náledí, mrznoucí mrholení, apod.) a po předchozím požadavku Magistrátu města Opavy je možné použití směsi soli s kamennou drtí. [20]

- **Středisko Zóna placeného stání**

V souladu s platnou Mandátní smlouvou se provozuje Zóna placeného stání v centru města Opavy, která je členěna do 3 základních skupin, a to parkoviště k placenému stání s krátkodobým parkováním, kde je k dispozici 331 parkovacích míst, parkoviště k placenému stání se střednědobým parkováním, kde je k dispozici 144 parkovacích míst. Především pak parkoviště pro držitele parkovacích karet – rezidentních a abonentních, kde je k dispozici celkem 448 parkovacích míst. Tzv. „rezidenty“ jsou fyzické osoby, které mají ve vymezené oblasti trvalý pobyt nebo vlastní nemovitost. „Abonenty“ jsou právnické nebo fyzické osoby, podnikající na základě zvláštního předpisu nebo podnikají dle zvláštních předpisů v oblasti terénních sociálních služeb (pečovatelské služby a osobní asistence) a souvisejících služeb (ošetřovatelské služby a mobilní hospicové péče). Podmínky pro vydávání parkovacích karet jsou přesně stanoveny a řídí se Nařízením o stání silničních motorových vozidel na vymezených místních komunikacích ve městě Opava, v platném znění. [20]

Tabulka č. 3.4 Ceny parkovacích karet

Rezidentní parkovací karta (pro 1 kartu vydanou osobě s trvalým pobytem)	400,- Kč/kalendářní rok
Rezidentní parkovací karta (pro 2 kartu vydanou osobě s trvalým pobytem)	2.000,- Kč/kalendářní rok
Abonentní parkovací karta (Pro 1 kartu vázanou nepřenositelně na registrační značku)	1.700,- Kč/čtvrtletí 6.000,- Kč/kalendářní rok
Abonentní parkovací karta (pro každou další kartu vázanou nepřenositelně na registrační značku nebo kartu přenosnou)	3.200,- Kč/čtvrtletí 12.000,- Kč/kalendářní rok
Sociální parkovací karta (1 parkovací karta na každou činnost v oblasti terénních služeb a souvisejících terénních služeb – max. 3 parkovací karty jako karty nepřenositelně vázané na registrační značku)	400,- Kč/kalendářní rok
Provedení opravy parkovací karty (jen v případě změny údaje na parkovací kartě)	60,- Kč/ks

Zdroj: <http://www.tsosro.cz/doc/Cenik.pdf>

- **Středisko Parkovací dům**

V neposlední řadě vykonává správcovskou činnost a zajišťuje provádění běžné údržby Parkovacího domu na náměstí Osvoboditelů, kde je v 5 nadzemních a v jednom podzemním podlaží možno zaparkovat až 229 motorových vozidel, z čehož je 12 parkovacích míst k dispozici pro ZTP a v 1. podzemním podlaží také 22 parkovacích míst pro nájemce nebytových prostor. V parkovacím domě je možno zakoupit měsíční čipové karty bez záruky volného místa na dobu maximálně 6 měsíců. Stejně jako v případě Zóny placeného stání, tak i běžný provoz a podmínky pro vydávání čipových karet jsou stanoveny a řídí se platným provozním řádem. [20]

Tabulka č. 3.5 Ceník parkovného, parkovacích karet a pronájem parkovacích míst včetně 21% DPH

První dvě hodiny	5,- Kč/hod.
Každá další započatá hodina	10,- Kč/hod.
Úhrada za ztrátu parkovacího lístku (Pokud doba parkování nepřesáhne 24 hodin je cena 230,- Kč. V případě ztráty parkovacího lístku a doby parkování nad 24 hodin bude cena odpovídat skutečné délce parkování podle platného ceníku.)	230,- Kč
Parkovné v nadzemních podlažích parkovacího domu	650,- Kč/měsíc
Čipová parkovací karta (Je možné nabít max. 90 čipových parkovacích karet bez záruky volného místa na dobu max. 6 měsíců.)	150,- Kč/ks
Pronájem parkovacího místa v 1. podzemním podlaží parkovacího domu	1.500,- Kč/měsíční 8.000,- Kč/půlroční 14.500,- Kč/roční

Zdroj: <http://www.tsosro.cz/doc/Cenik%20PD.pdf>

3.8 Seznam státních a krajských silnic na území Statutárního města Opavy

Technické služby Opava s. r. o. odpovídají za správu a údržbu místních komunikací a to chodníků a vozovek, které jsou majetkem SMO. Ve městě se však vyskytují vozovky, tzv. průjezdní úseky pozemních komunikací, které můžeme zařadit mezi silnice I. třídy ve vlastnictví Ředitelství silnic a dálnic České republiky nebo silnice II. a III. třídy ve vlastnictví Krajského úřadu Moravskoslezského kraje. Správa silnic Moravskoslezského kraje se střediskem v Opavě odpovídá za správu a údržbu silnic I., II. a III. třídy včetně průjezdních úseků silnic na územní SMO. Na území města Opavy se tedy vyskytují **dva správci** komunikací, a to Technické služby Opava s. r. o. a Správa silnic Moravskoslezského kraje.

Silnice I. třídy ve vlastnictví státu

Olomoucká	I/46
Praskova, Ratibořská	I/46
Hlučínská	I/56
Hradecká	I/57

Krnovská	I/11 a I/57
Nám. Republiky, Obrichova, nám. Svobody	I/11, I/57 a I/46
Nádražní Okruh (od nám. Svobody po Praskovou)	I/11 a I/46
Bruntálská	I/11
Silnice II. třídy ve vlastnictví kraje	
Hlavní	II/461
Jánská, Bilovecká	II/464
Otice	II/461
Otice	II/443
Komárovské Chaloupky (Na Nové)	II/464
Silnice III. třídy ve vlastnictví kraje	
Nádražní okruh – od Praskovy, Těšínská (od září 2010)	III/4642
Přemyslovců	III/4609
Otická	III/4611
Rooseveltova	III/4611
Zámecký okruh, nám. Osvoboditelů, Nákladní, Rybářská	III/4641
Pekařská	III/01129
Vrchní, Rolnická	III/01130
Palhanecká	III/01130 (bude I/11)
Komárov (Podvihovská)	III/4661
Komárov (Dlouhá – do Raduně)	III/4662

Komárovské Chaloupky (Podvihovská)	III/4661
Podvihov (Na Nové)	III/4646
Suché Lazce (Přerovecká)	III/4663
Vávrovice (K Celnici)	III/0578
Držkovice (Držkovická)	III/05712
Milostovice (Jamnická, Lihovarská, 6. května)	III/46011
Zlatníky (6. května, Mošovec – do Slavkova)	III/46011
Vlaštovičky (Jamnická)	III/46013
Jarkovice (Jarkovická)	III/01128

3.9 Hospodaření Technických služeb Opava, s. r. o.

Hlavní úkoly společnosti v jednotlivých letech představují péči o svěřený majetek Statutárního města Opavy. Tím jsou myšleny místní komunikace a chodníky, veřejné osvětlení, světelně řízené křižovatky, zónu placeného stání, městská sportoviště, veřejná WC, hřbitovy a veřejná zeleň. Výnosy za činnosti uskutečňované pro SMO tvoří nejdůležitější součást realizovaných výnosů společnosti. Významný podíl na výnosech společnosti tvoří tržby ze svozu a zpracování komunálního a separovaného odpadu, dále pak tržby za poskytování služeb pro fyzické a právnické osoby v oblasti údržby zeleně, odvozu stavebních odpadů, čištění pracovních ploch atd.

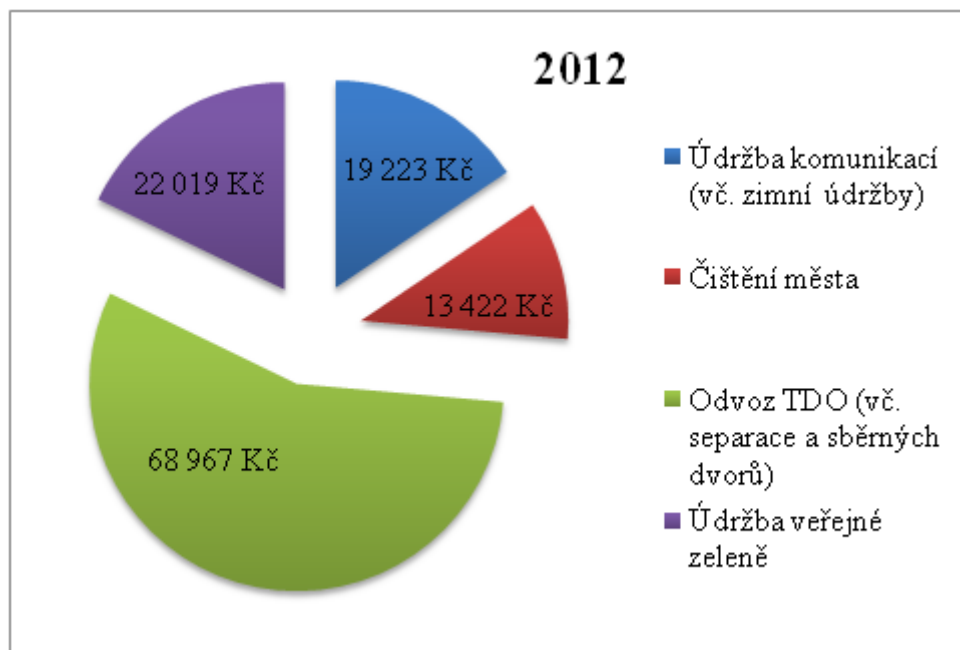
Tabulka č. 3.6 Výnosy z běžné činnosti podle hlavních činností v letech 2008 - 2012 v tis. Kč

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Údržba komunikací (vč. zimní údržby)	21 000	21 832	24 042	17 960	19 223
Čištění města	15 464	14 962	13 877	13 539	13 422
Odvoz TDO (vč. separace a sběrných dvorů)	63 389	63 311	64 178	69 347	68 967
Údržba veřejné zeleně	20 769	24 467	19 427	20 184	22 019
Celkem	120 622	124 572	121 524	121 030	123 631

Zdroj: Výroční zprávy TSO

V tabulce jsou uvedeny výnosy za jednotlivé činnosti, které TSO provádí. Největší podíl na celkových výnosech tvoří výnosy za odvoz tuhého domovního odpadu (vč. separace a sběrných dvorů). Naopak nejnižšími výnosy jsou výnosy za čištění města.

Graf č. 3.3 Podíl hlavních činností na celkových výnosech z běžné činnosti v tis. Kč

Zdroj: Výroční zpráva za rok 2012, vlastní zpracování

V grafu jsou znázorněny jednotlivé činnosti, které se podílí na celkových výnosech z běžné činnosti. Pro příklad je uveden rok 2012, kde je možné vidět, že nejvyšší výnosy se dosahují za odvoz tuhého domovního odpadu, tak je tomu i v jiných letech, které jsou uvedeny v tabulce č. 3.6. Tržby Technických služeb Opava, s. r. o. jsou převážně tvořeny výnosy za odvoz komunálního a separovaného odpadu.

Technické služby Opava, s. r. o. jsou při výkonu svých činností propojeny s ostatními osobami, jako je:

- Statutární město Opava,
- Městský dopravní podnik Opava, a. s.,
- Hala Opava, a. s.,
- Pila Hrabství, s. r. o.,
- Slezské divadlo, knihovna Petra Bezruče v Opavě a další příspěvkové organizace.

Se Statutárním městem Opava mají Technické služby Opava, s. r. o. např. uzavřeny smlouvy (Smlouva o správě a údržbě nemovitého majetku a jeho příslušenství a službách vykonávaných pro SMO, Smlouva o správě veřejných pohřebišť, Smlouva o nájmu a výpůjčce nemovitého majetku, Smlouva o úpravě některých vztahů, vyplývající ze zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, atd.)

Tabulka č. 3.7 Transakce s propojenými osobami v tis. Kč

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Dodávky pro SMO	199 908	183 379	196 532	160 717	144 405
Dodávky pro ostatní propojené osoby se SMO	683	462	1 894	3 063	2 241
Nákupy od SMO	3 752	2 412	4 907	5 480	4 954
Nákupy od ostatních propojených osob se SMO	654	449	256	3 646	290

Zdroj: Výroční zprávy TSO

Největší objem dodávek zajišťují TSO pro Statutární město Opava, pro ostatní propojené osoby jsou transakce méně významné.

Tabulka č. 3.8 Závazky a pohledávky vůči propojeným osobám v tis. Kč

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Pohledávky	16 481	18 554	20 112	13 580	14 061
Závazky	1 474	1 128	2 351	1 264	1 213

Zdroj: Výroční zprávy TSO

K 31. 12. 2008 vznikly z poskytování služeb pohledávky v celkové výši 16 481 tis. Kč, z toho činily krátkodobé pohledávky vůči SMO 16 451 tis. Kč. Zbylá výše pohledávek tedy 30 tis. Kč vůči ostatním propojeným osobám se SMO. Závazky k 31. 12. 2008 byly stanoveny ve výši 1 474 tis. Kč, z toho závazky ke SMO byly 1 284 tis. Kč. Zbylá část závazky vznikla z činností vůči ostatním propojeným osobám se SMO ve výši 190 tis. Kč. V roce 2008 došlo ke vzniku kladného hospodářského výsledku ve výši 678 tis. Kč, tím se zvýšil základní kapitál.

V roce 2009 se opět zvýšil základní kapitál, v důsledku dosažení kladného hospodářského výsledku ve výši 302 tis. Kč. K 31. 12. 2009 společnost evidovala celkové pohledávky ve výši 18 554 tis. Kč, které byly tvořeny pohledávkami vůči SMO v částce 18 487 tis. Kč

a pohledávkami vůči ostatním propojeným osobám se SMO v částce 67 tis. Kč. Závazky v roce 2009 činily 1 128 tis. Kč, závazky vznikly pouze ke SMO, k ostatním osobám nevznikly.

Rok 2010 byl rovněž rokem s kladným výsledkem hospodaření ve výši 315 tis. Kč. Pohledávky byly v celkové výši 20 112 tis. Kč a závazky ve výši 2 351 tis. Kč. Celkové pohledávky byly tvořeny částkou 19 299 tis. Kč vůči SMO a částkou 813 tis. Kč vůči ostatním propojeným osobám se SMO. Celkové závazky byly tvořeny závazky ke SMO ve výši 2 351 tis. Kč.

V roce 2011 došlo také ke zvýšení ZK dosažením kladného hospodářského výsledku ve výši 254 tis. Kč. Celková výše pohledávek tedy částka 13 580 tis. Kč byla složena z částky 12 577 tis. Kč za poskytované služby vůči SMO a částkou 1 003 tis. Kč vůči ostatním propojeným osobám se SMO. Celkové závazky TSO byly tvořeny pouze závazky ke SMO ve výši 1 264 tis. Kč.

V posledním roce hospodaření a to v roce 2012 společnost dosáhla kladného hospodářského výsledku ve výši 318 tis. Kč. Celkové závazky společnosti tvořily závazky ke SMO v částce 1 213 tis. Kč, žádné jiné závazky k jiným osobám společnost neevidovala. Celkové pohledávky dosáhly výše 14 061 tis. Kč, z toho krátkodobé pohledávky vůči Statutárnímu městu Opava činily 12 335 tis. Kč. Pohledávky vůči ostatním propojeným osobám se SMO dosáhly výše 1 726 tis. Kč.

4 Zhodnocení alternativ technických služeb v obci

V této části dojde ke srovnání a zhodnocení hospodářsko-právních forem, tedy Technických služeb Opava, jako společnosti s ručením omezeným, která se řadí mezi ziskové organizace ve vztahu k příspěvkové organizaci, která patří mezi neziskové organizace.

Tabulka č. 4.1 Srovnání hospodářsko-právních forem

Hledisko srovnání	TS jako PO	TS jako s. r. o.
Jak je pojmáno podnikání?	poskytování určité služby, a tím realizace určitého poslání	tvorba zisku z prodeje a poskytování služeb
Právní postavení organizace?	mají právní subjektivitu	má právní subjektivitu
Jaký je způsob financování?	z vlastních zdrojů, příspěvkem zřizovatele	z vlastních zdrojů
Může si půjčit peníze od banky?	ano, se souhlasem zřizovatele	ano
Může nakupovat akcie, cenné papíry?	ne	ano
Vztah k obyvatelstvu?	přímý vztah	zprostředkovaný vztah
Vztah k veřejné správě?	ano	ne
Odměňování pracovníků?	podle zákona o platu	podle zákona o mzdě
Zřizují nějaké fondy?	rezervní fond, investiční fond, fond odměn a fond kulturních a sociálních potřeb	rezervní fond
Může využívat fondy EU?	ano	ano
Může jejich činnost ovlivnit zastupitelstvo?	ano	ne, vztah je dán mandátní smlouvou
Právní odpovědnost?	ředitel PO, zřizovatel	celá společnost
Jmenování ředitele?	zřizovatel	valná hromada
Kdo dluží za případné dluhy?	zřizovatel	celá společnost
O použití zisku rozhoduje?	zřizovatel	valná hromada
Zveřejňují informace?	ano	ano

Zdroj: Vlastní zpracování

Jak je pojmáno podnikání ve vybraných organizacích?

Na základě toho, že se příspěvková organizace řadí do neziskového veřejného sektoru, je cílem podnikání neboli své činnosti poskytování veřejné služby, a tím je myšleno určité poslání a z něj plynoucí užitky. Cílem není zisk u PO. Naopak společnost s ručením omezeným, je založena hlavně za účelem zisku, který získá produkcí svých služeb nebo prodejem výrobků. V případě srovnání PO a společnosti s ručením omezeným, může mít někdo na mysli, že společnost, jejíž cílem je produkce zisku, bude hlavně usilovat o zisk, a ne o to, aby poskytované služby odpovídaly určité kvalitě, která by měla být vždy upřednostněna před produkcí zisku. To může být považováno jako nevýhoda.

Jaké je právní postavení organizace?

PO mají právní subjektivitu a na návrh zřizovatele se zapisují do obchodního rejstříku. Společnost s ručením omezeným má právní subjektivitu a zapisuje se do obchodního rejstříku. Výhodou právní subjektivity neboli právní osobnosti, je vystupování subjektu, který má možnost vykonávat určitá práva a povinnosti.

Jaký je způsob financování?

Financování činnosti PO se uskutečňuje z vlastních zdrojů, které jsou tvořeny uživatelskými poplatky od svých klientů. Vlastní zdroje však nestačí, proto jsou PO dále financovány z veřejných rozpočtů. O výši poplatků rozhoduje zastupitelstvo ÚSC a výše poplatků ovlivňuje rozpočet zřizovatele, a tudíž rozpočet PO. Mezi další finanční zdroje PO patří prostředky z fondů, které PO zakládají, dále prostředky fondů EU, sponzorské příspěvky a peněžní dary. Výhodou u PO je, že pokud nestačí vlastní příjmy k vlastní činnosti, chybějící část je poskytnuta zřizovatelem, či jinými subjekty. Jedná se o vícezdrojové financování, tím ale PO nemůže spoléhat jen na zřizovatele.

Při financování s. r. o. se využívají hlavně vlastní prostředky, získané z prodeje statků a služeb. Nevýhoda je, že s. r. o. je zcela závislá na své vlastní činnosti, její výnosy musí pokrýt veškeré náklady funkční a kompetenční struktury společnosti.

Může si organizace půjčit peníze od banky na investice či nemůže?

PO může využívat investiční úvěry a půjčky, pořizovat věci na splátky jen se souhlasem zřizovatele. Společnost s ručením omezeným může také využívat finanční prostředky od banky, což je velká výhoda, může je použít například na nákup nového strojního vybavení v

případě, kdy v dané chvíli nemá pohotové prostředky, proto si je půjčí a následně splácí. Pokud si chce organizace půjčit peníze od banky, měla by vždy dbát na to, aby se nedostala do případných problémů, z důvodů neschopnosti splácet úvěr.

Může organizace nakupovat akcie a jiné cenné papíry?

PO nemůže nakupovat. Společnost s ručením omezeným může, a dobrým zhodnocením si tak může zajistit dostatečný přísun peněžních prostředků, naopak špatným zhodnocením si může způsobit vážné finanční problémy.

Vztah organizace k zákazníkům?

PO mohou vybírat poplatky za některé služby přímo, proto mají přímý vztah k obyvatelstvu. Naopak s. r. o. má zprostředkovaný vztah, kdy jednotlivé poplatky vybírá obec a následně jsou vypláceny společnosti.

Jaký mají vztah k veřejné správě?

PO je řízená veřejnou správou a podléhá veřejné kontrole ze strany volených zástupců, zatímco s. r. o. nemá přímý vztah k veřejné správě. Výhodou je větší kontrola činností PO, než u společnosti s ručením omezeným.

Jak dochází k odměňování pracovníků v organizacích?

Odměňování pracovníků PO se řídí zákonem o platu, který představuje tarify pro zaměstnance ve veřejné správě. Platový tarif ve veřejné správě je určen platovou třídou a platovým stupněm. Platová třída určuje, jak je dané povolání složité. Rozlišujeme 16 platových tříd, které jsou definovány dosaženým vzděláním. Platový stupeň pak závisí na tom, jak dlouho je činnost vykonávána. Zaměstnanci ve veřejné správě mohou dostávat další příplatky k platu. U s. r. o. je odměňování upraveno zákonem o mzdě, o niž rozhoduje zaměstnavatel a výše se odvíjí v souvislosti s druhem práce. Stát upravuje mzdu, rozhoduje o odměnách za přesčasy, práci o víkendech a svátcích. Při porovnání průměrných mezd u s. r. o. a ve veřejném sektoru, jsou patrné rozdíly jak ve formě benefitů, plynoucích z pracovního poměru, tak samotné výši mzdy. Mzdy u s. r. o. jsou tvořeny tržně, a jejich úroveň je podstatně vyšší, než mzdy ve veřejné správě, proto je práce u soukromých společností častěji vyhledávána.

Zřizují organizace nějaké fondy?

PO zakládají čtyři peněžní fondy, v případě vzniku zůstatku u některého z fondů, dochází automaticky k jeho převodu do dalšího roku. Každá fond je jinak účelově zaměřen. Mezi peněžní fondy PO patří rezervní fond, investiční fond, fond odměn a fond kulturních a sociálních potřeb. Organizační složky oproti PO nezřizují žádné fondy. Společnost s ručením omezeným zřizuje rezervní fond, který je povinný a slouží ke krytí ztrát společnosti. Výhodou peněžních fondů je, že například z fondu kulturních a sociálních potřeb dostávají zaměstnanci příspěvek na ozdravné pobyty, stravenky a dary. Z jejich zřízení plynou výhody jak pro zaměstnance, tak samotnou organizaci.

Můžou využívat fondy EU?

Oba typy organizací, jak PO tak s. r. o. mohou využívat a žádat o dotace z fondů EU. Pokud chtějí získat určité prostředky, je třeba se přihlásit do programu, který zajišťuje příliv peněz z EU. Výhodou je, že pokud se organizaci podaří získat dotaci z programu EU, může tak snížit vlastní investice do projektu. U příspěvkových organizací by se mělo žádat o dotace vždy, když má být financován veřejně prospěšný, finančně nákladný projekt. Finančně méně náročnější projekty je lepší financovat z vlastních zdrojů.

Může činnost organizací ovlivnit zastupitelstvo obce?

Jelikož jsou PO zřízeny ÚSC a při realizaci určitých činností je nutný souhlas zřizovatele, činnost PO zastupitelstvo obce ovlivňuje. Bez jeho souhlasu nelze ručit za závazky subjektů zřizovatele, poskytnout návratnou finanční výpomoc a přijímat cenné papíry jako protihodnotu za své pohledávky. Činnost s. r. o. zastupitelstvo obce neovlivňuje.

Orgány managementu organizace?

V čele PO stojí ředitel, který se účastní výběrového řízení vypisovaného zřizovatelem. Každý případný žadatel o pozici ředitele PO musí splňovat požadavky na vzdělání a musí prokázat odbornou způsobilost vykonávat funkci. Pro srovnání u s. r. o. je v čele organizace ředitel, který je jmenován na základě rozhodnutí valné hromady společnosti. V obou případech je výhodou, že činnost ředitele je vždy pod kontrolou příslušného orgánu, a to buď zřizovatelem či radou či zastupitelstvem obce, nebo valnou hromadou. Čím více subjektů se podílí na kontrole, tím lépe jsou organizace ochráněny před případnými špatnými rozhodnutími.

Na základě uvedených výhod či nevýhod ze srovnání jednotlivých hospodářsko-právních forem je třeba říci, že obě formy organizačně právní jsou vhodné pro zajištění technických služeb v obci. Rozhodnutí, jakou právní formu bude organizace mít, záleží na zakladateli organizace. Z analýzy zaměřené na činnost Technických služeb Opava jako společnosti s ručením omezeným vyplynulo, že tato forma organizace je vhodná k zabezpečování veřejně prospěšných služeb na území Statutárního města Opavy. Pro Opavu jako středně velké město s počtem 60. tisíc obyvatel je třeba zabezpečovat široké spektrum činností, které mají povahu jak čistých veřejných statků, smíšených veřejných statků, tak tržních statků, jejichž financování má svá specifika. Proto jsou v rámci s. r. o. vytvořeny relativně samostatné útvary – provozovny, odpovědné managementu – řídicím strukturám s. r. o. Pro město je výhodné, že TS stojí jako samostatný subjekt s vlastní odpovědností za svou činnost a hospodaření, který není řízen či ovládán žádným odborem, např. odborem životního prostředí či dopravy apod. Ve své činnosti je zavázán zastupitelstvu města k plnění úkolů, které vyplývají z mandátní smlouvy, uzavřené mezi ředitelem TSO, s. r. o. a primátorem Statutárního města Opavy.

5 Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo na příkladu analýzy činnosti a hospodaření Technických služeb Opava, s. r. o. zhodnotit, zda je tato forma provozování technických služeb vhodnou hospodářsko-právní formou při zajišťování technických služeb pro obce. Na základě seznámení se s problematikou, jsem došel k závěru, že pro jednoznačné rozhodnutí pro tu či onu hospodářsko-právní formu existují pouze neprůkazné podklady. Vždy se musí hodnotit podmínky a situace, ve kterých je rozhodováno. To, zda společnost s ručením omezeným je lepší možností provozování technických služeb než forma příspěvkové organizace určují vlastně svým rozhodnutím zastupitelé měst podle svých preferencí hlasováním.

Při vypracování bakalářské práce byla použita metoda kooperace, sloužící k porovnání forem technických služeb v obci, dále odborná literatura a v neposlední řadě informace získané z interních zdrojů společnosti.

V případě řešení této bakalářské práce však s jistotou mohu říci, že forma společnosti s ručením omezeným, která působí na území Statutárního města Opavy, je pro zabezpečování tamních veřejných služeb téměř ideální formou, a tudíž lze potvrdit splnění stanoveného cíle.

Seznam použité literatury

Knižní publikace

- [1] PEKOVÁ, J., J. PILNÝ a M. JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.
- [2] PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management press, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4.
- [3] PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy – teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
- [4] HALÁSEK, Dušan. *Standardizace veřejných služeb*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2004. 152 s. ISBN 80-248-0685-1.

Legislativa

- [5] Zákon č. 128/2000 Sb., *o obcích* (obecní zřízení).
- Dostupný z: [http://www.zakonycr.cz/seznamy/128-2000-sb-zakon-o-obcich-\(obecni-zrizeni\).html](http://www.zakonycr.cz/seznamy/128-2000-sb-zakon-o-obcich-(obecni-zrizeni).html)
- [6] Zákon č. 250/2000 Sb., *o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů*.
- Dostupný z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>
- [7] Předpis č. 89/2012 Sb., *nový občanský zákoník*.
- Dostupný z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obcansky-zakonik/>
- [8] Zákon č. 90/2012 Sb., *o obchodních společnostech a družstvech* (zákon o obchodních korporacích). Dostupný z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-90>

Přednášky

- [9] Studijní materiály z předmětu Ekonomika neziskových organizací – Ing. David Slavata, Ph.D.

Internetové zdroje

- [10] Technické služby Opava, s. r. o.: Profil firmy. Dostupné z <http://www.tsosro.cz/profil.php>

- [11] Technické služby Opava, s. r. o.: Střediska. Dostupné z <http://www.tsosro.cz/stred.php?str=9>
- [12] Technické služby Opava, s. r. o.: Střediska. Dostupné z <http://www.tsosro.cz/stred.php?str=6>
- [13] Technické služby Opava, s. r. o.: Střediska. Dostupné z <http://www.tsosro.cz/stred.php?str=11>
- [14] Technické služby Opava, s. r. o.: Střediska. Dostupné z <http://www.tsosro.cz/stred.php?str=13>
- [15] Odpady. Dostupné z <http://www.komunalniodpad.eu/?str=pojmy>
- [16] Technické služby Opava, s. r. o.: Střediska. Dostupné z <http://www.tsosro.cz/stred.php?str=10>
- [17] Technické služby Opava, s. r. o.: Střediska. Dostupné z <http://www.tsosro.cz/stred.php?str=7>
- [18] Technické služby Opava, s. r. o.: Střediska. Dostupné z <http://www.tsosro.cz/stred.php?str=12>
- [19] Technické služby Opava, s. r. o.: Střediska. Dostupné z <http://www.tsosro.cz/stred.php?str=8>
- [20] Technické služby Opava, s. r. o.: Střediska. Dostupné z <http://www.tsosro.cz/stred.php?str=2>

Interní zdroje

- Základní údaje o společnosti Technické služby Opava, s. r. o.
- Výroční zpráva 2008
- Výroční zpráva 2009
- Výroční zpráva 2010
- Výroční zpráva 2011
- Výroční zpráva 2012

Seznam zkratk

ČR – Česká republika

EU – Evropská unie

NO – nezisková organizace

ÚSC – územní samosprávný celek

OS – organizační složka

PO – příspěvková organizace

FKSP – fond kulturních a sociálních potřeb

OPS – obecně prospěšná společnost

a. s. – akciová společnost

Kč – korun českých

EUR – euro

ZK – základní kapitál

s. r. o. – společnost s ručením omezeným

TSO – Technické služby Opava

TS – Technické služby

SMO – Statutární město Opava

tis. – tisíc

VO – veřejné osvětlení

MHD – městská hromadná doprava

DPH – daň z přidané hodnoty

TDO – tuhý domovní odpad

Sb. – sbírka

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byl seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 9. května 2014

.....
Jaromír Rychtář

Seznam příloh:

Příloha č. 1 – mapa plůžení vozovek na území Statutárního města Opavy

Příloha č. 1

